

Η ασφάλεια των τροφίμων

Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ασφάλεια τροφίμων στοχεύει στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και των συμφερόντων των καταναλωτών και την προώθηση της εύρυθμης λειτουργίας της ενιαίας αγοράς. Οι πρόσφατες εξελίξεις διεύρυναν τους στόχους για την ασφάλεια των τροφίμων ώστε να συμπεριλάβουν τον μετριασμό της επισιτιστικής ανασφάλειας που προκαλείται από την κρίση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μεριμνά για την τήρηση προτύπων στους τομείς της υγιεινής ζωοτροφών και τροφίμων, της υγείας των ζώων, της υγείας των φυτών, των τροφιμογενών ζωνοσογόνων ασθενειών και της πρόληψης της μόλυνσης των τροφίμων. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση ρυθμίζει την επισήμανση τροφίμων και ζωοτροφών.

Νομική βάση

Άρθρο 43, (γεωργία και αλιεία) άρθρο 114, (ενιαία αγορά) άρθρο 168 παράγραφος 4 (δημόσια υγεία), και άρθρο 169 (προστασία των καταναλωτών) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γενικό πλαίσιο

Στον απόηχο μιας σειράς κρίσεων στον τομέα των τροφίμων και των ζωοτροφών (π.χ. η [εμφάνιση κρουσμάτων σπογγώδους ενκεφαλοπάθειας βοοειδών](#) και το [σκάνδαλο για τις διοξίνες](#)), πραγματοποιήθηκε μία ουσιαστική μεταρρύθμιση της πολιτικής της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων στις αρχές της δεκαετίας του 2000. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία της προσέγγισης [«Από το αγρόκτημα στο πιάτο»](#), η οποία έχει στόχο της διασφάλισης ενός υψηλού επιπέδου ασφάλειας σε όλα τα στάδια της διαδικασίας παραγωγής και διανομής για όλα τα τρόφιμα που διατίθενται προς πώληση εντός της ΕΕ, είτε παράγονται στην ΕΕ είτε εισάγονται από τρίτες χώρες. Η προσέγγιση αυτή ενσωματώθηκε και αναπτύχθηκε περαιτέρω στη γενική Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία το 2020 και αποσκοπεί στην ευθυγράμμιση της υγιούς και ασφαλούς παραγωγής τροφίμων με τη διατήρηση του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» αναδείχθηκε ένα περίπλοκο και ολοκληρωμένο σύστημα κανόνων που καλύπτει ολόκληρη την τροφική αλυσίδα, από τις ζωοτροφές και την υγεία, μέσω της προστασίας των φυτών και την παραγωγή τροφίμων, έως την επεξεργασία, την αποθήκευση, τη μεταφορά, τις εισαγωγές-εξαγωγές και τις λιανικές πωλήσεις. Η νομοθεσία της ΕΕ διατηρεί υψηλά πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών και διαδραματίζει καίριο ρόλο στον καθορισμό προτύπων παγκοσμίως, ωστόσο εξακολουθούν να συμβαίνουν περιστατικά σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών. Η ΕΕ, από κοινού με τις εθνικές αρχές και την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), έχει εφαρμόσει ένα ισχυρό σύστημα προειδοποίησης για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων ασφάλειας.

Επιτεύγματα

A. Γενική νομοθεσία

Ένας κανονισμός-πλαίσιο του 2002 καθορίζει τις [γενικές αρχές και απαιτήσεις](#) της ενωσιακής νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και λαμβάνει υπόψη την «αρχή της πρόληψης» ([2.5.1](#)). Ο κανονισμός καθόρισε μια προσέγγιση βάσει της αξιολόγησης του κινδύνου και θέσπισε γενικές διατάξεις ιχνηλασιμότητας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές. Εισηγάγε το [σύστημα ταχείας ειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές](#), το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή να ανταλλάσσουν ταχύτητα πληροφορίες και να συντονίζουν τις ενέργειές τους για την αντιμετώπιση κινδύνων για την υγεία από τρόφιμα ή ζωοτροφές. Θέσπισε επίσης την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), αρμοδιότητα της οποίας είναι η αξιολόγηση όλων των κινδύνων που σχετίζονται με την τροφική αλυσίδα και η παροχή πληροφοριών σχετικά με αυτούς τους κινδύνους. Η γενική νομοθεσία για τα τρόφιμα υποβλήθηκε σε [έλεγχο καταλληλότητας](#), δηλαδή σε ολιστική αξιολόγηση πολιτικής, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον ήταν κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Μετά την ολοκλήρωση του εν λόγω ελέγχου καταλληλότητα τον Ιανουάριο του 2018, και ως απάντηση στην Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών για τη γλυφοσάτη, τέθηκε σε ισχύ ο [κανονισμός \(ΕΕ\) 2019/1381](#) σχετικά με τη διαφάνεια και τη βιωσιμότητα της αξιολόγησης κινδύνου στην αλυσίδα τροφίμων στην ΕΕ. Έχει ως στόχο να συμπληρώσει τη γενική νομοθεσία για τα τρόφιμα και να βελτιώσει τη [διαφάνεια στις εκτιμήσεις επικινδυνότητας της EFSA](#), την ανεξαρτησία των επιστημονικών μελετών στις οποίες βασίζονται αλλά και τη συνεργασία με τα κράτη μέλη για την παροχή εμπειρογνομώνων και δεδομένων.

B. Υγιεινή των τροφίμων

Στόχος της ΕΕ είναι να διασφαλίσει την υγιεινή των τροφίμων από τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις έως τους καταναλωτές. Τον Απρίλιο του 2004, στο πλαίσιο της προσέγγισης «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», εγκρίθηκε ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο, γνωστό ως δέσμη μέτρων για την υγιεινή των τροφίμων ([κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 852/2004](#)) και για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης ([κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 853/2004](#)). Επιπλέον, θέσπισε ένα κοινοτικό πλαίσιο για τους επίσημους ελέγχους στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, το οποίο έχει πλέον καταργηθεί με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2017/625](#). Οι κανόνες αυτοί καθιστούν άμεσα υπεύθυνους για την υγιεινή των τροφίμων τους διάφορους παράγοντες που εμπλέκονται στην τροφική αλυσίδα μέσω ενός αυτορρυθμιζόμενου συστήματος όπου χρησιμοποιείται η μέθοδος της ανάλυσης κινδύνων και κρίσιμων σημείων ελέγχου, το οποίο παρακολουθείται μέσω επίσημων ελέγχων. Ο [κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 178/2002](#) σχετικά με τις γενικές αρχές της νομοθεσίας της ΕΕ για τα τρόφιμα προσθέτει κανόνες για την ιχνηλασιμότητα. Ακολούθως, εάν ένα τρόφιμο ενέχει κίνδυνο για την υγεία, οι επιχειρήσεις πρέπει να το αποσύρουν αμέσως από την αγορά, να ενημερώνουν τους χρήστες και να ειδοποιούν την αρμόδια αρχή.

Γ. Μόλυνση των τροφίμων

Η μόλυνση των τροφίμων μπορεί να συμβεί με φυσικό τρόπο ή να προκύψει από πρακτικές καλλιέργειας ή διαδικασίες παραγωγής. Τα κατάλοιπα στα τρόφιμα

μπορούν επίσης να προέρχονται από ζώα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τροφίμων και τα οποία έχουν υποβληθεί σε αγωγή με κτηνιατρικά φάρμακα ή έχουν εκτεθεί σε φυτοφάρμακα ή βιοκτόνα προϊόντα. Για την προστασία της δημόσιας υγείας, ο [κανονισμός \(ΕΕ\) 2023/915](#) καθορίζει μέγιστα επίπεδα ουσιών που επιμολύνουν, όπως νιτρικά, βαρέα μέταλλα και διοξίνες, τόσο στα τρόφιμα ζωικής όσο και φυτικής προέλευσης, και καθορίζει ανώτατα όρια καταλοίπων. Προϊόντα διατροφής που περιέχουν μη αποδεκτές ποσότητες επιμολυντών τροφίμων δεν μπορούν να διατεθούν στην αγορά της ΕΕ.

Επιπλέον, υπάρχουν κανόνες σχετικά με τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα, όπως τα υλικά για τη μεταφορά ή την επεξεργασία των τροφίμων, υλικά συσκευασίας και τα μαγειρικά ή επιτραπέζια σκεύη. Ένας [κανονισμός-πλαίσιο](#), που [τροποποιήθηκε το 2019](#), καθορίζει τις γενικές απαιτήσεις για όλα τα σχετικά υλικά και είδη, διασφαλίζοντας ότι τα εν λόγω υλικά δεν μεταβιβάζουν τα συστατικά τους στα τρόφιμα σε επίπεδα επιβλαβή για την ανθρώπινη υγεία. Μπορούν επίσης να εγκριθούν ειδικά μέτρα σε επίπεδο ΕΕ, τα οποία περιέχουν πιο λεπτομερείς διατάξεις για τα 17 υλικά και είδη που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα και απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι του κανονισμού. Ο [κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 2023/2006](#) περιγράφει τα πρότυπα σχετικά με την ορθή πρακτική παραγωγής υλικών και αντικειμένων που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τρόφιμα. Το 2011 η ΕΕ θέσπισε απαιτήσεις για τα πλαστικά που χρησιμοποιούνται σε υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα [[κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 10/2011](#)] και το 2022 ενέκρινε κανόνες για την ασφάλεια των υλικών και αντικειμένων από ανακυκλωμένο πλαστικό που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα [[κανονισμός \(ΕΕ\) 2022/1616](#)]. Οι διατάξεις αυτές συμπληρώνουν τους γενικούς κανόνες που προβλέπονται στον κανονισμό-πλαίσιο.

Δ. Επισήμανση τροφίμων

Το νομικό πλαίσιο σχετικά με την επισήμανση τροφίμων έχει σκοπό την πρόσβαση των καταναλωτών σε σαφή, κατανοητά και αξιόπιστα στοιχεία όσον αφορά το περιεχόμενο και τη σύσταση των προϊόντων προκειμένου να προστατεύεται η υγεία και το συμφέρον των πολιτών. Η πιο σημαντική καινοτομία του νέου [κανονισμού σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές](#), που ισχύει από τον Δεκέμβριο του 2016, είναι η απαίτηση από τους παραγωγούς να αναφέρουν την παρουσία αλλεργιογόνων σε μη συσκευασμένα τρόφιμα, π.χ. σε εστιατόρια και καντίνες. Οι παραγωγοί πρέπει επίσης να αναφέρουν την προέλευση ορισμένων ειδών μη επεξεργασμένου κρέατος και την παρουσία απομιμήσεων τροφίμων.

Η επισήμανση, η παρουσίαση και η διαφήμιση των τροφίμων δεν πρέπει να παραπλανούν τους καταναλωτές. Υπάρχουν σαφείς κανόνες για τους εγκεκριμένους ισχυρισμούς διατροφής και υγείας (όπως για τα «χαμηλά λιπαρά»), που θεσπίστηκαν με τον [κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 1924/2006](#). Οι εν λόγω ισχυρισμοί πρέπει να βασίζονται σε επιστημονικά στοιχεία και διατίθενται σε δημόσιο μητρώο αιτημάτων υγείας της ΕΕ. Ένας κανονισμός του 2013 σχετικά με [τρόφιμα για συγκεκριμένες ομάδες καταναλωτών](#), με την πιο πρόσφατη επικαιροποίησή του τον [Μάρτιο του 2023](#), καταργεί την έννοια μιας ευρείας κατηγορίας «δαιτητικών» τροφίμων και την αντικαθιστά με κανόνες για συγκεκριμένες ευάλωτες ομάδες καταναλωτών, όπως τα βρέφη και τα μικρά παιδιά, άτομα με ειδικές ιατρικές παθήσεις, καθώς και άτομα

που ακολουθούν δίαιτες χαμηλής πρόσληψης θερμίδων για τον έλεγχο του σωματικού βάρους.

Μετά την πρόταση της Επιτροπής του 2023, η επισήμανση των προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων των τροφίμων) αναμένεται να υπόκειται σε περαιτέρω ρύθμιση όσον αφορά τους [οικολογικούς ισχυρισμούς](#) (όπως «κλιματικά ουδέτερο»). Στόχος είναι να αντιμετωπιστούν οι ψευδείς περιβαλλοντικοί ισχυρισμοί και να διασφαλιστεί ότι οι αγοραστές λαμβάνουν αξιόπιστες, συγκρίσιμες και επαληθεύσιμες πληροφορίες, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν πιο βιώσιμες αποφάσεις. Τον Φεβρουάριο του 2024 επιτεύχθηκε προσωρινή συμφωνία σχετικά με την [«οδηγία για το πρωινό»](#) και, μόλις εγκριθεί επίσημα, θα βελτιώσει περαιτέρω τις απαιτήσεις ενημέρωσης των καταναλωτών για το μέλι, τις μαρμελάδες φρούτων, τους χυμούς και το αφυδατωμένο γάλα.

Ε. Ουσίες που προστίθενται στα τρόφιμα

Τα πρόσθετα τροφίμων, τα ένζυμα τροφίμων ή οι αρωματικές ύλες τροφίμων — συστατικά γνωστά και ως «βελτιωτικά τροφίμων» — είναι ουσίες που προστίθενται σκοπίμως στα τρόφιμα για να λειτουργήσουν με συγκεκριμένο τρόπο, όπως οι χρωστικές ουσίες, οι γλυκαντικές ουσίες ή τα συντηρητικά. Υπάρχουν ήδη κανόνες που διέπουν τη διαδικασία αδειοδότησης, τους όρους χρήσης και την επισήμανση αυτών των ουσιών. Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, τα πρόσθετα τροφίμων πρέπει να λαμβάνουν έγκριση προτού χρησιμοποιηθούν σε τρόφιμα. Μετά τη λήψη της έγκρισης, οι ουσίες αυτές, καθώς και οι όροι υπό τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιηθούν, περιλαμβάνονται στον ενωσιακό κατάλογο εγκεκριμένων προσθέτων τροφίμων [[κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 1129/2011](#)], ο οποίος τροποποιεί τον κατάλογο που παρατίθεται στο παράρτημα II του γενικού κανονισμού για τα πρόσθετα τροφίμων [[κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1333/2008](#)]. Το ίδιο ισχύει και για τα συμπληρώματα διατροφής όπως είναι οι βιταμίνες και τα ανόργανα στοιχεία, που μπορούν να προστίθενται στα τρόφιμα για να τα εμπλουτίσουν ή για να τονίσουν τα ιδιαίτερα θρεπτικά χαρακτηριστικά τους, υπό την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνονται στους ειδικούς καταλόγους των επιτρεπόμενων ουσιών και των επιτρεπόμενων πηγών τους ([Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1925/2006](#))

ΣΤ. Υγεία των ζώων και των φυτών

Οι κανόνες της ΕΕ περιλαμβάνουν γενικές διατάξεις σχετικά με την εποπτεία, την κοινοποίηση και την αντιμετώπιση των μολυσματικών ασθενειών και των φορέων τους προκειμένου να διαφυλάσσεται η ασφάλεια της τροφικής αλυσίδας. Η ισχύουσα νομοθεσία είναι κυρίως αποτέλεσμα της στρατηγικής για την υγεία των ζώων 2007-2013 και της δέσμης μέτρων που δρομολόγησε η Επιτροπή το 2013. Αυτό οδήγησε στη θέσπιση της [νομοθεσίας της ΕΕ για την υγεία των ζώων](#), που εφαρμόζεται από τον Απρίλιο του 2021, η οποία επικεντρώνεται στην πρόληψη και την εξάλειψη των μεταδοτικών νόσων των ζώων, αποσαφηνίζοντας τις ευθύνες και διασφαλίζοντας την έγκαιρη ανίχνευση και έλεγχο. Αυτός ο κανονισμός ενοποιεί πολλές νομικές διατάξεις για την υγεία των ζώων σε έναν ενοποιημένο νόμο. Ακολουθήθηκε από τον στενά συνδεδεμένο [κανονισμό \(ΕΚ\) 2017/625](#) για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις

ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Η υγεία των φυτών καθορίζεται ειδικότερα στο Νόμο για την υγεία των φυτών ([κανονισμός \(ΕΕ\) 2016/2031](#)), ο οποίος αποσκοπεί στην προστασία των καλλιεργειών, των φρούτων, των λαχανικών και των δασών από την εισβολή ή την εξάπλωση επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών ή ασθενειών. Αποσκοπεί επίσης στην ενίσχυση των ελέγχων των εισαγωγών φυτών από τρίτες χώρες και στην τυποποίηση των φυτοϋγειονομικών διαβατηρίων, διευρύνοντας παράλληλα το φάσμα των φυτών που απαιτούν διαβατήρια για φύτευση. Οι περισσότερες διατάξεις του νόμου για την υγεία των φυτών τέθηκαν σε εφαρμογή τον Δεκέμβριο του 2019.

Z. Νομοθεσία για τις ζωοτροφές και την επισήμανσή τους

Οι επιχειρήσεις ζωοτροφών πρέπει να εξασφαλίζουν ότι όλα τα στάδια παραγωγής, επεξεργασίας και διανομής που βρίσκονται υπό τον έλεγχό τους συνάδουν με τους κανόνες της ΕΕ για την [υγιεινή των ζωοτροφών](#) και να διασφαλίζουν την πλήρη ιχνηλασιμότητα των προϊόντων τους. Αυτό περιλαμβάνει τις εισαγωγές και εξαγωγές ζωοτροφών από και προς τρίτες χώρες και την απαίτηση διατήρησης του κινδύνου μόλυνσης των ζωοτροφών, των ζώων και των ζωικών προϊόντων στο χαμηλότερο ευλόγως εφικτό επίπεδο. Η [οδηγία 2002/32/ΕΕ](#) καθορίζει τα ανώτατα όρια για τις ανεπιθύμητες ουσίες στις ζωοτροφές, συμπεριλαμβανομένων των βαρέων μετάλλων, και απαγορεύει την αραίωση μολυσμένων προϊόντων που προορίζονται για ζωοτροφές. Καθορίζονται κανόνες για την [επισήμανση και την εμπορία των ζωοτροφών](#) με σκοπό, αφενός, την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου ασφάλειας των ζωοτροφών και προστασίας της δημόσιας υγείας και, αφετέρου, την παροχή επαρκούς ενημέρωσης για τους χρήστες και τους καταναλωτές. Περαιτέρω νομοθεσία ρυθμίζει τα [κτηνιατρικά φάρμακα](#) και τις [φαρμακούμενες ζωοτροφές](#).

H. Νέα τρόφιμα

Τα νέα τρόφιμα, δηλαδή τρόφιμα των οποίων η κατανάλωση δεν ήταν ευρέως διαδεδομένη πριν από τον Μάιο του 1997 (π.χ εναλλακτικές πρωτεΐνες, συμπληρώματα διατροφής) πρέπει να υπόκεινται σε αξιολόγηση ασφαλείας πριν από τη διάθεσή τους στην αγορά της ΕΕ. Από το 2018, ισχύει ένας [αναθεωρημένος κανονισμός](#), ο οποίος επιτρέπει την ευκολότερη πρόσβαση σε καινοτόμα τρόφιμα, διατηρώντας παράλληλα ένα υψηλό επίπεδο ασφαλείας των τροφίμων. Εισάγει μια απλουστευμένη, κεντρική, διαδικτυακή διαδικασία σε επίπεδο Ένωσης για την έγκριση νέων τροφίμων αλλά και παραδοσιακών τροφίμων που εισάγονται από τρίτες χώρες (τα οποία θεωρούνται νέα τρόφιμα στην ΕΕ). Πριν χορηγηθεί η σχετική άδεια από την Επιτροπή σε τέτοια τρόφιμα, η EFSA προβαίνει σε συγκεντρωτική επιστημονική αξιολόγηση της ασφαλείας, καθορίζοντας τις προϋποθέσεις για τη χρήση, τον χαρακτηρισμό τους ως τροφίμων και τις απαιτήσεις επισήμανσης. Όλα τα εγκεκριμένα νέα τρόφιμα θα περιληφθούν σε έναν θετικό κατάλογο.

Θ. Γενετικά Τροποποιημένοι Οργανισμοί (ΓΤΟ)

Ο ΓΤΟ είναι «ένας οργανισμός, εξαιρουμένων των ανθρώπινων όντων, του οποίου το γενετικό υλικό έχει τροποποιηθεί κατά τρόπο που δεν συμβαίνει φυσιολογικά με τη σύζευξη ή/και τον φυσιολογικό ανασυνδυασμό» ([οδηγία 2001/18/ΕΕ, άρθρο 2 παράγραφος 2](#)). Τα φυτά μπορούν, με τη σύγχρονη βιοτεχνολογία, να τροποποιηθούν. Μπορούν, για παράδειγμα, να καταστούν ανθεκτικά στις ασθένειες

ή είναι δυνατόν να αυξηθεί η απόδοσή τους. Κατ' εφαρμογή της αρχής της προφύλαξης, η ΕΕ έχει θεσπίσει ένα αυστηρό [νομικό πλαίσιο](#) για την καλλιέργεια ή την εμπορική διάθεση των ΓΤΟ που χρησιμοποιούνται σε τρόφιμα ή ζωοτροφές. Προτού διατεθεί στην αγορά ένας ΓΤΟ, η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), σε συνεργασία με τους επιστημονικούς φορείς των κρατών μελών, διενεργεί επιστημονική εκτίμηση της επικινδυνότητας για να αποκλειστεί κάθε κίνδυνος για την υγεία των ανθρώπων ή των ζώων, ή ακόμη και κίνδυνος για το περιβάλλον. Η Επιτροπή, αφού λάβει τη γνωμοδότηση της EFSA, εκπονεί σχέδιο απόφασης, το οποίο τίθεται σε ψηφοφορία που διεξάγει μία επιτροπή εμπειρογνομόνων αποτελούμενη από εκπροσώπους των κρατών μελών. Πρέπει να εξασφαλίζεται η ιχνηλασιμότητα των τροφίμων ή των ζωοτροφών που παράγονται από ΓΤΟ ή περιέχουν ΓΤΟ και των οποίων η διάθεση στην αγορά της ΕΕ έχει εγκριθεί και πρέπει να φέρουν σαφή επισήμανση, προκειμένου οι καταναλωτές να είναι σε θέση να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες επιλογές. Τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να [περιορίζουν ή να απαγορεύουν](#) την καλλιέργεια φυτών που περιέχουν γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς (ΓΤΟ) στην επικράτειά τους, ακόμη και αν αυτό επιτρέπεται σε επίπεδο ΕΕ.

Στις 5 Ιουλίου 2023, η Επιτροπή δημοσίευσε [πρόταση](#) για τη ρύθμιση των φυτών που δημιουργούνται με ειδικές γονιδιωματικές μεθόδους για σκοπούς τροφίμων και ζωοτροφών. Αυτό συμβαίνει μετά τη διαδικασία που ξεκίνησε το 2018, όταν το Δικαστήριο της ΕΕ απεφάνθη ότι οι οργανισμοί που αναπτύχθηκαν μέσω αυτών των τεχνικών θα πρέπει να ρυθμίζονται ως «ΓΤΟ» βάσει της [οδηγίας 2001/18/ΕΚ](#), της υφιστάμενης οδηγίας της ΕΕ για τους ΓΤΟ.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Στον απόηχο του σκανδάλου με το κρέας αλόγου και άλλων κρουσμάτων απάτης στον τομέα των τροφίμων, το Κοινοβούλιο ζήτησε την υποχρεωτική αναγραφή της καταγωγής, ειδικότερα όσον αφορά το κρέας που χρησιμοποιείται ως συστατικό σε επεξεργασμένα τρόφιμα. Το Κοινοβούλιο είναι επίσης ιδιαίτερος προσεκτικό όσον αφορά τις απειλές για την υγεία των καταναλωτών που σχετίζονται με τα κλωνοποιημένα ζώα και τα νανοϋλικά ή τους ΓΤΟ. Ελέγχει σχολαστικά και συχνά αντιτίθεται σε σχέδια προτάσεων για την έγκριση ή την ανανέωση της έγκρισης όσον αφορά νέα γενετικά τροποποιημένα φυτά, όπως ο αραβόσιτος ή η σόγια.

Ως απάντηση στις ανησυχίες που διατυπώθηκαν σχετικά με τη ζιζανιοκτόνο ουσία glyphosate, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το 2018, σύστησε ειδική επιτροπή για να εξετάσει τη διαδικασία έγκρισης των φυτοφαρμάκων στην ΕΕ. Κατά τη διάρκεια της αναθεώρησης της γενικής νομοθεσίας για τα τρόφιμα, που είχε ως στόχο τη ενίσχυση της διαφάνειας σε όλη την αλυσίδα τροφίμων, το Κοινοβούλιο αγωνίστηκε προκειμένου να διασφαλίσει ότι δημοσιεύονται μελέτες σχετικά με την ασφάλεια του εκάστοτε προϊόντος προτού εγκριθεί η διάθεσή του στην αγορά.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το θέμα αυτό, επισκεφθείτε τον [ιστότοπο της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων \(ENVI\)](#).

Christian Kurrer / Zuzanna Wala

04/2024